

ВСТУП

Стаття «Чому я лінива мама», опублікована кілька років тому, досі блукає інтернетом. Вона обійшла всі популярні батьківські форуми і товариства. У мене в соцмережах навіть зібралися групи «Анна Викова. Лі-нива мама».

Тему виховання в дитині самостійності, яку я тоді зачепила, дуже бурхливо обговорювали. І зараз, опісля публікації на якомусь популярному ресурсі, постійно виникають суперечки, люди залишають сотні й тисячі коментарів.

Я — лінива мама. А ще егоїстична і безтурботна, як може декому здатися. Тому що хочу, щоб мої діти були самостійними, ініціативними і відповідальними. А значить, треба давати дитині можливість проявити ці якості. І в такому випадку моя лінь є ніби природним гальмом для зайвої батьківської активності. Тієї активності, яка проявляється в прагненні полегшити життя дитини, роблячи все за неї. «Ліниву маму» я проти-ставляю «гіпермамі» — тобто тій, у якої все «гіпер»: гіперактивність, гіпертривога і гіперопіка.

Частина

ЧОМУ Я ЛІНИВА МАМА?

ЗБОРИ

ЛІНИВОЇ МАМИ

[Купити книгу на сайті kniga.biz.ua](http://kniga.biz.ua)>>>

Я ЛІНИВА МАМА

Працюючи в дитячому садку, я спостерігала чимало прикладів батьківської гіперопіки. Особливо запам'ятався один трирічний хлопчик — Славик. Тривожні батьки вважали, що за обідом він зобов'язаний з'їдати все. Інакше схудне. Чомусь в їхній системі цінностей схуднути було дуже страшно, хоча зріст і пухкі щічки Славика не викликали хвилювань щодо дефіциту маси тіла. Не знаю як і чим його годували вдома, але в садок він прийшов із порушенням апетиту. Вимуштруваний жорсткою батьківською настановою «З'їдати треба геть усе до кінця!», він механічно жував і ковтав те, що лежало на тарілці! Причому його треба було годувати, тому що «сам він їсти ще не вміє» (!!!).

У свої три роки Славик дійсно не вмів самостійно їсти — не мав він такого досвіду. Так ось, у перший день перебування Славика в дитячому садку я годую його і спостерігаю цілковиту відсутність емоцій. Підношу ложку — він відкриває рот, жує, ковтає. Ще одна ложка — знову відкриває рот, жує, ковтає... Варто сказати, що кухарю в садочку особливо не вдавалася каша. Вона виходила «антигравітаційна»: якщо перевернути тарілку, то всупереч законам гравітації вона так і залишалася в ній, приставши до дна щільною ма-

[Купить книгу на сайті kniga.biz.ua>>>](http://kniga.biz.ua)

САМОСТІЙНА ДИТИНА, АБО ЯК СТАТИ «ЛІНИВОЮ МАМОЮ»

сою. Того дня багато дітей відмовилися їсти кашу, і я їх чудово розумію. Славик з'їв майже все.

Запитую:

— Тобі подобається каша?

— Ні

Відкриває рот, жує, ковтає.

— Хочеш іще?

Підношу ложку.

— Ні.

Відкриває рот, жує, ковтає.

— Якщо не подобається — не їж! — кажу я.

Очі Славіка зробилися великими від здивування. Він не знав, що так можна. Що можна хотіти або не хотіти. Що можна самому вирішувати: доїдати або залишити. Що можна говорити про свої бажання. І що можна очі-кувати: інші будуть зважати на них.

Є чудовий анекдот про батьків, які краще за саму дитину знають, що їй треба.

— Петрику, негайно йди додому! — Мамо, я що, змерз?

— Ні, ти зголоднів!

Спочатку Славік насолоджувався

отриманим правом відмовлятися від їжі і пив лише компот. Потім почав просити добавку, якщо страва сподобалась, і спокійно відсував тарілку, коли страва була не до душі.

У нього з'явилася самостійність у виборі. А потім ми перестали годувати його з ложки, і він почав їсти сам. Тому що їда — природна потреба. І голодна дитина завжди буде їсти сама.

Я лінива мама. Мені було лень довго годувати своїх дітей. У рік я давала їм ложку і сідала їсти поруч. У півтора року мої діти вже добре вправлялися з виделкою. Звичайно, до того, як навички самостійно їсти остаточно не сформувалися, доводилося відмивати і стіл, і підлогу, і саму дитину після кожної частування. Але це мій свідомий вибір між «лень вчити, краще все

Якщо батьки передбачають усі бажання дитини, дитина ще довго не навчиться розуміти свої потреби і просити про допомогу.

[Купити книгу на сайті kniga.biz.ua>>>](http://kniga.biz.ua)

швидко зроблю сама» і «лїнь робити самїй, краще витрачу зусилля на навчання».

Ще про одну проблему. Свої фізіологічні потреби Славїк справляв у штанці. Мама Славїка на наше правомірне здивування відреагувала так: попросила водити дитину в туалет щодві години. «Я вдома його саджу на горщик і тримаю доти, поки він не зробить усі справи». Тому трирічна дитина чекала, що в дитячому садку, як і вдома, його будуть водити в туалет і вмовляти «зробити справи». Не дочекавшись запрошення, він пісяв у штанці, і

навіть не думав, що мокрі штани треба зняти і переодягнути, а для цього звернутися по допомогу до вихователя.

Якщо батьки передбачають усі бажання дитини, дитина ще довго не навчиться розуміти свої потреби і просити про допомогу.

За тиждень проблема мокрих штанців була вирішена природним шляхом. «Я хочу пісяти!» — гордо сповіщав групі Славик, прямуючи до унітазика.

[Купити книгу на сайті kniga.biz.ua](http://kniga.biz.ua)>>>

Жодного педагогічного чародійства. Фізіологічно організм хлопчика на той момент уже дозрів для того, щоб контролювати процес. Славик відчував, коли йому час іти в туалет, і тим паче міг дійти до унітазу. Мабуть, він міг би почати робити це і раніше, але вдома його випереджали дорослі, саджаючи на горщик ще до того, як дитина усвідомила свою потребу. Але те, що було доречно в віці одного-двох років, продовжувати в три роки, звичайно, не варто.

У дитячому садку всі діти починають самостійно їсти, самостійно ходити в туалет, самостійно одягатися і самостійно придумувати собі заняття. Також вони звикають звертатися по допомогу, якщо не можуть вирішити свої проблеми.

[Купити книгу на сайті kniga.biz.ua>>>](http://kniga.biz.ua)

Я зовсім не закликаю віддавати дітей у садок якомога раніше. Навпаки, вважаю, що вдома до трьох-чотирьох років дитині краще. Просто я кажу про розумну батьківську поведінку, коли дитину не душать гіперопікою, а залишають їй простір для саморозвитку.

Якось до мене в гості прийшла подруга з дитиною двох років і залишилася ночувати. Рівно о 21:00 вона пішла вкладати дитину до ліжка. Дитина спати не хотіла, виривалася, упиралася, але мама наполегливо утримувала її в ліжку. Я намагалася відволікти подругу:

— Гадаю, дитина ще не хоче спати.

(Звісно, не хоче. Прийшли вони недавно, тут є з ким побавитися, є нові іграшки - дитині все цікаво!)

Проте подруга із завзяттям продовжувала вкладати малого... Протистояння тривало понад годину, і в підсумку її дитина все-таки заснула. Слідом за нею заснула й моя дитина. Все просто: син, коли втомився, сам заліз у своє ліжко і заснув.

Я лінива мама. Мені лінь утримувати дитину в ліжку. Я знаю, що рано чи пізно вона засне сама, тому що сон природна потреба. У вихідні я люблю поспати. У будні мій робочий день починається о 6:45, тому що о 7:00, коли садок відкривається, біля вхідних дверей уже стоїть перша дитина: її привіз тато, який поспішає на роботу.

*Діти
несамостійні,
якщо це вигідно
дорослим*

Вставати рано — жорстоко для «сови». І щоранку, медитуючи над чашкою кави, я заспокоюю свою внутрішню «сову» тим, що субота подарує нам можливість виспатися.

Однієї суботи я прокинулася близько одинадцятої. Мій син, якому два з половиною роки, сидів і дивився мультик, жуючи пряник. Телевізор він увімкнув сам (це неважко — натиснути на кнопку), DVD-диск із мультиком він теж знайшов сам. А ще він знайшов

кефір і кукурудзяні пластівці. І, зважаючи на розсипані по підлозі пластівці, розлитий кефір і брудну тарілку в мийці, він успішно поснідав і, як міг, прибрав за собою.

Старшого сина (йому 8 років) вже не було вдома. Учора він відпросився з другом і його батьками в кіно. Я — лінива мама. Синові я сказала, що мені лінь вставати в суботу надто рано, адже я позбавляю себе дорогоцінної можливості виспатися, на яку чекаю цілий тиждень. Якщо він хоче в кіно, нехай сам заводить будильник, сам встає і сам збирається. Треба ж, не проспав... (Насправді я теж завела будильник — поставила вібродзвінок, і крізь сон прислухалася, як моя дитина збирається. Коли за ним зачинилися двері, я почала чекати смс-ки від мами друга, що моя дитина дійшла і все нормально, але для нього це все залишилося поза кадром.)

А ще мені лінь перевіряти портфель, рюкзак для самбо і лінь сушити речі сина після басейну. Також мені лінь робити з ним уроки (якщо він не просить про допомогу). Мені лінь виносити сміття, тому сміття викидає син дорогою до школи. А ще я маю нахабство просити сина зробити мені чай і принести до комп'ютера. Підозрюю, що з кожним роком я буду вставати все більш лінивою...

Дивовижна метаморфоза відбувається з дітьми, коли до нас приїжджає бабуся. А оскільки живе вона далеко, то приїжджає одразу на тиждень. Мій старший син умить забуває, що він сам уміє робити уроки, розігрівати собі обід, робити бутерброд, збирати портфель

САМОСТІЙНА ДИТИНА, АБО ЯК СТАТИ «ЛІНІВОЮ МАМОЮ»

і йти вранці до школи. І навіть засинати один тепер боїться: поруч має сидіти бабуся! А бабуся у нас нелінива...

Діти несамостійні, якщо це вигідно дорослим.

[Купити книгу на сайті kniga.biz.ua>>>](http://kniga.biz.ua)